

Tekstiilijäätmete liigiti kogumine alates 01.01.2025

Katrin Koppel
Ringmajanduse osakonna nõunik

26. märts 2024

EL jäätmete raamdirektiiv

Artikkel 10

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et jäätmetega tehakse korduskasutamiseks ettevalmistamise, ringlussevõtu ja muud taaskasutamistoimingud vastavalt artiklitele 4 ja 13.
2. Kui see on vajalik lõike 1 järgimiseks ning korduskasutamise, ringlussevõtu ja muude taaskasutamistoimingute hõlbustamiseks või parandamiseks, kogutakse jäätmeid liigiti ning neid ei segata muude jäätmete ega materjalidega, millel on teistsugused omadused.
3. Liikmesriigid võivad lubada lõikest 2 erandeid, kui vähemalt üks järgmistest tingimustest on täidetud:
  - a) teatavat liiki jäätmete koos kogumine ei vähenda võimalusi valmistada neid ette korduskasutamiseks, võtta need ringlusse või teha nendega muid artikli 4 kohaseid taaskasutamistoiminguid, kusjuures nende toimingute tulemus on sellise kvaliteediga, mis on võrreldav liigiti kogumisel saavutatavaga;
  - b) liigiti kogumine ei ole keskkonna jaoks parim lahendus, võttes arvesse seda, milline on vastavate jäätmevoogude juhtimise üldine keskkonnamõju;
  - c) liigiti kogumine ei ole jäätmekogumise häid tavaid arvestades tehniliselt võimalik;
  - d) liigiti kogumine tekitab ebaproportsionaalselt suuri majanduslikke kulusid, kui võtta arvesse segajäätmete kogumise ja töötlemisega kaasneva keskkonna- ja tervisekahju kulusid, võimalusi jäätmekogumist ja -töötlust tõhustada, teisese toorme müügist saadavat tulu ning „saastaja maksab” põhimõtte ja tootja laiendatud vastutuse kohaldamist.

Liikmesriigid vaatavad käesoleva lõike alusel tehtud erandid korrapäraselt läbi ning võtavad seejuures arvesse liigiti kogumise häid tavaid ja jäätmekäitluses toimunud muud arengut.

Kui artikli 10 lõigetest 2 ja 3 ei tulene teisiti, seavad liikmesriigid sisse vähemalt paberi, metalli, plasti ja klaasi ning alates 1. jaanuarist 2025 ka tekstiili liigiti kogumise.

Ettepanek: tekstiili tootjavastutus EL-is

Tekstiili tootjad kannavad tekstiili kogumise, transpordi ja käitlemise kulud.

Lepitakse kokku, mis on tekstiil ja mis mitte (nomenklatuur)

Riik loob tekstiilitootjate (sh maaletoojate) registri.

Mitmed küsimused on jätkuvalt arutluse all.

Rakendumise aeg lahtine.

Tekstiil ja tekstiilijäätmed

Liigiti kogumise kohustus puudutab nii kasutuskõlblikku tekstiili kui tekstiilijäätmeid.

Sia alla kuuluvad ka sarnased tekstiilijäätmed ettevõtetest ja asutustest.

Eestis loetakse tekstiiliks üldjuhul:

- rõivad
- jalanõud
- aksessuaarid (kotid, vööd jms)
- kodutekstiil

Tekstiili alla ei loeta üldjuhul:

- madratsid
- vaibad

Tekstiilijäätmete andmed 2022.a

- Liigiti kogutud tekstiilijäätmed: 1349 tonni
- Segaalmejäätmetega koos üle antud tekstiilijäätmed: 18 171 tonni
- Tekstiilijäätmete liigiti kogumise määr: 7%
- Teke elaniku kohta (nii liigiti kogutud kui liigiti kogumata jäetud tekstiilijäätmed): 15 kg/a

KliM tellitud tekstiili ringlussevõtu uuring valmib augustis 2024.

[Tekstiili olelusringi joonis](#)

Tekstiili kogumislahendused

- Riidekonteiner kasutuskõlbliku tekstiili jaoks
- Tekstiilijäätmete konteiner
- Taaskasutuspood (Uuskasutuskeskus, Sõbralt Sõbrale vm)
- Heategevusorganisatsioon (kirik vm)
- Kauplus (H&M)
- Tekkekohalt KOJV raames
- Kogumisring
- **Jäätmejaam**
- Kombinatsioon

Kogutav tekstiil peab olema kuiv, puhas, hallitusevaba.

Tugevasti haisva, hallitava, õlise, värvisse, koitanud tekstiili koht on segaolmejäätmete konteineris.

Soovitav panna kilekottidesse, see väldib tekstiili määrdumist ja niiskumist.

Kasutajasõbralik kogumislahendus annab soovitud tulemuse.

Tekstiili kogused KOVis

- *Kes KOVis juba praegu tegeleb kasutuskõlbliku tekstiili või tekstiilijätmete kogumisega?*
- *Kas on võimalik regulaarselt andmeid saada?*
- *Kui palju kogutakse (kg või tk kuus/kvartalis/aastas)?*
- *Kui suur osa kogutavast tekstiilist on kasutuskõlblik ja kui suur osa tekstiilijääd?*

[Sortimisuuringu](#) kohaselt on 5,81% segaolmejätmetest tekstiil.

Kasuta [Tableau](#) andmeid ja arvuta tekstiilijätmete kogus KOVis:

segaolmejätmete (20 03 01) kogus X 0,0581_+ liigiti kogutud tekstiilijätmete kogus (20 01 10 ja 20 01 11)

Selle alusel on võimalik hinnata, kui palju, mis mahuga, (tühjendus)sagedusega on tekstiilijätmete konteinereid, veoringe vm vaja.

Korduskasutuseks tekstiili kogumise kohta Tableaus andmeid pole (ei loeta jäätmeteks).

Tekstiili kogumise eesmärk KOVis

Numbrilise eesmärgi seadmine jäätmekavas (pole kohustuslik):

- tekstiilijäätmete vähendamiseks ja tekstiili korduskasutuseks
- tekstiilijäätmete liigiti kogumiseks
- tekstiilijäätmete ringlussevõtuks

Kirjelda jäätmekavas ära, mida eesmärgi saavutamiseks on kavas teha.

Tekstiili korduskasutus

Täna ei ole piisavat tekstiilijäätmete ringlussevõtu võimekust Eestis, EL-is ega mujal. Oluline on kuskilt alustada. Tekstiili hulgas on nii väärtuslikke materjale kui vähemväärtuslikke.

Sorteerides saab väärtusliku osa kätte ja ringlusse suunata.

Kõige esmane on tekstiilijäätmete teket üldse vältida – **korduskasutus, parandamine.**

- *Kes võiks olla partner kasutuskõlbliku tekstiili kogumisel?*
- *Millised on kogumise tingimused (vaheladu, transport)?*
- *Kui kogumine toimuks riidekonteineritega, siis kust need saadakse, kui palju neid on vaja ja kuhu paigutada?*
- *Kes kannab kulud?*
- *Kus asuvad kohalikud rätsepad, kingsepad?*

Kõige vähem probleeme tekitab see riie, mida kantakse edasi.

Tekstiili ringlussevõtt

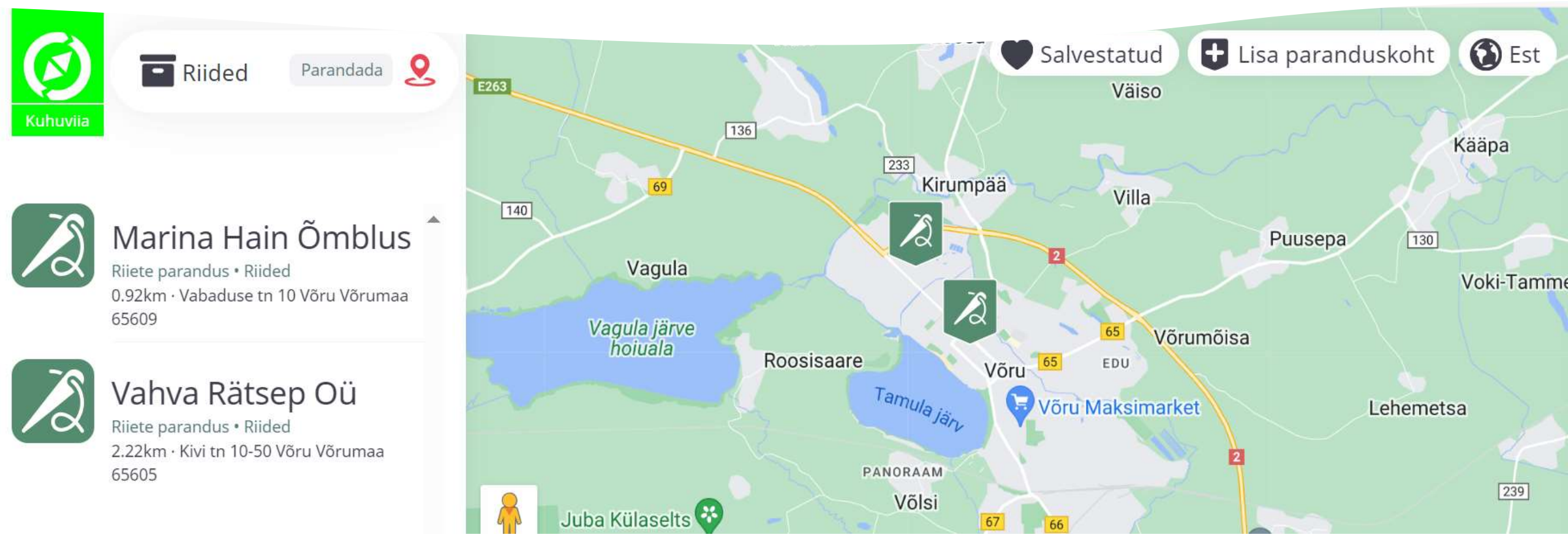
Suhtle tekstiiliettevõtetega KOVis, jäätmekäitlejatega, sortimisjaamadega.

- *Kas KOVis on ettevõtteid, kes soovivad kasutada tekstiilijäätmeid?*
- *Kas KOV koostöö raames on võimalik suunata tekstiil sortimisse ja ringlusse?*
- *Kas tekstiilijäätmeid on võimalik suunata sortimisele?*

Teavitus

- [Liigitikogumine.ee](https://liigitikogumine.ee) – piktogrammide kogumiskohtade tähistamiseks
- [Kuhuvia.ee](https://kuhuvia.ee) – kanna kaardile paranduskohad
- Teavituses oluline:
  - korduskasutuse eelistamine
  - üleantav tekstiil peab olema kuiv ja puhas
  - info, kus tekstiilesemeid parandatakse
  - alates 01.01.2025 on tekstiilijätmete liigiti kogumine kohustuslik

Aitäh!

RIIDED

**RIIDED JA
JALANÕUD**

**KASUTUSKÕLBLIKUD
ESEMED**

JALANÕUD